Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Eduskunnan ympäristövaliokunnan lausuntopyyntö 28.3.2025, E 11/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje; Lintudirektiivin tarkistaminen valkoposkihanhen ja merimetson suojelun osalta; ennakkovaikuttaminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto

Pohjois-Karjalan ELY-keskus (jäljempänä ELY-keskus) kiittää lausunnonantomahdollisuudesta ja keskittyy kommentoimaan ennakkovaikuttamislinjauksia koskevan esityksen osalta valkoposkihanheen liittyvää esitystä.

ELY-keskus haluaa korostaa, että valkoposkihanhi on usean vuoden ajan aiheuttanut vakavia viljelysvahinkoja Pohjois-Karjalassa. Vuosittaisista miljoonien eurojen viljelysvahingoista valtaosa on aiheutunut Pohjois-Karjalassa. Syksyisiä viljelysvahinkoja ja niiden haitallisten vaikutusten merkittävyyttä ei voida väheksyä, vaikka euromääräisesti vahinkojen korvaukset kohdistuvatkin enimmäkseen keväälle. Syksyllä aiheutuneet vahingot kohdistuvat kasvilajeille, jotka kylvetään jo syksyllä osana viljelykiertoa, jotta saadaan kevätkylvöjen osalta suunnattua työpanosta muualle. Hanhien vaikutuksesta tämä hyöty menetetään, ja keväällä joudutaan tekemään kylvöt uudelleen myös syksyllä kylvetyille alueille.

Esityksen mukaan Suomi ehdottaa valkoposkihanhen poistoa Bernin sopimuksen liitteestä II sekä lajin siirtoa lintudirektiivin liitteeseen II/A ja samalla poistoa liitteestä I. Esityksessä tuodaan esiin myös vaihtoehto lajin siirrosta lintudirektiivin liitteeseen II/B. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ehdotetut muutokset ovat tarpeellisia, jotta saadaan aikaan merkittäviä vähennyksiä viljelysvahinkoihin. Pohjois-Karjalassa on kokeiltu useita torjuntakeinoja viljelysvahinkojen vähentämiseksi usean vuoden aikana, mutta valitettavasti pysyviä ratkaisuja ei ole löytynyt. Näin ollen on tarpeen löytää uusia keinoja vahinkojen vähentämiseksi. ELY-keskus on samaa mieltä esityksen kanssa siitä, että vahinkojen merkittävä vähentäminen edellyttää populaation rajoittamista ja lajin poistamista vallitsevan suojelustatuksen piiristä kansainvälisten sopimusten ja EU-lainsäädännön nojalla.

Suomen kautta muuttava valkoposkihanhikanta on saavuttanut tason, joka ylittää reilusti lajin suotuisan suojelutason saavuttamiseen tarvittavan populaatiokoon. Näin ollen esityksen mukaisilla ehdotuksilla ei ole biologiselta kannalta katsottuna perusteltua estettä. Kanta kasvaa yhä, vaikka kasvusuuntaus on tasaantumassa. Arktisella alueella pesivän valkoposkihanhikannan muuttoreitti on siirtynyt Suomen puolelle, ja itäisessä Suomessa sijaitsevista nurmivaltaisista peltoalueista on tullut valkoposkihanhille vakiintuneita levähdys- ja ruokailualueita. Näköpiirissä ei ole paluuta aikaisempaan, jolloin hanhien muuttoreitti ja levähdys- ja ruokailualueet olivat enemmän Suomen itäpuolella. Nykyisillä toimilla tilanne ei helpotu, ja lajin aiheuttamat vahingot voivat laajentua uusille alueille aiheuttaen vielä nykyistäkin suurempia korvauskustannuksia. Tämän vuoksi tarvitaan esityksen kaltaisia toimia.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt lajivahinkokoordinaattori Joni Kivimäki ja ratkaissut johtaja Janne Kärkkäinen.

Tämä asiakirja KEHA/18760/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/18760/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kärkkäinen Janne 08.04.2025 14:18

Esittelijä Kivimäki Joni 08.04.2025 14:17